

Všem staršovstvům Farních sborů ČCE

Praha, 18. února 2021
Č.j.: ÚCK/111-5/2021

Nad rozhovorem a anketou o postavení presbyterů

Vážené sestry presbyterky a vážení bratři presbyteři,

na začátku roku 2020 byl do sborů odeslán materiál týkající se postavení presbyterů naší církve. Jeho součástí byly otázky, nad kterými mohlo vést rozhovor celé staršovstvo, ale také anketa, kterou mohli vyplnit jednotliví presbyteři online.

Většina staršovstev materiál probrat a na otázky odpovědět (i nám) – ze zřetelných důvodů nepřejících osobnímu jednání - nestihla. Přesto odpovědi či delší zprávy o rozhovoru poskytly tři sbory, kterým za to patří díky – i za nahlédnutí do toho, jak vnímají své presbyterské postavení, jak mezi sebou sdílejí radosti presbyterské práce i její obtíže; jak je v nich (šlo spíše o menší sbory) patrná únava až vyčerpání, ke kterým dochází v menších sborech, kde nejen práce ve staršovstvu leží na omezeném okruhu aktivních členů a členek sboru. Podle dalších ohlasů se alespoň částečně tématem zabývala další staršovstva, nebo se na to chystala a podnět k rozhovoru vnímala jako dobrou příležitost si své postavení ujasnit.

Odpovědi z online ankety přehledně shrnul Filip Halama (grafy jsou přílohou této zprávy). Odpovědi se sešlo 127, což není reprezentativní zastoupení (podle údajů statistik dostupných na evangnet.cz měla naše církev – k 31. 12. 2019 – 2217 starších, do ankety se tak zapojilo necelých 6 % všech presbyterů); také zastoupení napříč senioráty není rovnoměrné: nejvíce jsou zastoupeni presbyteři seniorátu východomoravského – 27 (nejpočetnějšího naší církve), následováni senioráty chrudimským (19) a moravskoslezským (15); na druhé straně chybí odpovědi zástupců seniorátů západočeského, poličského a ochranovského (které však mohou být mezi odpověďmi, jež byly zaslány bez udání seniorátu).

Otázky se týkaly vztahů (uvnitř staršovstva, starších a kazatelky či kazatele, presbyterstva a jeho sboru, staršovstva a dalších církevních struktur), pocitů a reflexe smysluplnosti, rozdělení práce, vytíženosti, funkčnosti (také sboru) a výhledu sborového i osobního coby funkcionářů sboru.

Potěšitelné je, že ti, kteří odpovídali, viděli svou situaci a své vztahy jako vesměs velmi dobré (možnosti hodnocení byly jako ve škole – 1 nejlepší až 5 nejhorší) – a to v rámci

staršovstva, vůči kazateli i sboru dokonce jako za výborné (snad se tak převažující jednička dá interpretovat), o něco slabší to bylo směrem od sborové úrovně dál a výš – k seniorátu a ústředí (ale ani tam nepadla žádná pětka – A 38 %, B 44 %, C 15 %, D 2,36 %), slabší hodnocení padala v otázkách rozdělení práce a vytíženosti jednotlivých členů staršovstva. Své vlastní vytížení potom respondenti vnímali na škále a nejvíce jako střed mezi možnostmi – nevytížení a naprosto přetížení.

Velmi dobrý je také pohled na vlastní sbor, jeho situaci a budoucnost – i tady převažují lepší hodnocení – budoucnost (s nadějí – 47 %, 28 %, 18 %, 5 % a pouze jeden odpovídající ji popsal jako beznadějnou – procenta jsou jako všude jinde zaokrouhlena na celá). Osobní výhled pro další volbu staršovstva je taky diferencovanější (jistě budu kandidovat – 27 % - 26 % - 27 % - 9 % až 9 % „v žádném případě“).

Součástí internetové ankety byla kromě hodnocení bodového také možnost napsat své poznámky. Za jejich shrnutí děkuji Anně Lavické (shrnutí je také přílohou této zprávy): Je zřetelně kritičtější než povšechné hodnocení (výtky převažují nad oceněními, ale ani ty nechybí – ač poměr je dvojnásobný ve prospěch výtek, stesků, také míří spíše na osobní a vnitřně sborové postavení presbytera či presbyterky). Odpovídající a píšící prosí o méně povinností a administrativy (i dotazníků), o lepší sdílení zkušeností a pomoc ve věcech, které přesahují možnosti a schopnosti sboru a jeho staršovstva.

Pozitivní vyznění by nemělo zastřít, že většina zůstala mlčenlivá a je pravděpodobné, že ze sborů, které nejen do budoucna, ale taky na přítomný stav věcí, vztahů – hledí daleko méně pozitivně a nadějně, přišlo odpovědí méně (nebo žádné). Přesto anketa dává, myslíme, docela dobrý a nadějný vzhled do duší, myslí a situací presbyterů naší církve (minimálně oněch 127 odpovídajících).

Je možné anketu ještě nějakou chvíli nechat otevřenou, aby mohli odpovědět i další; zpětné vazby, myslím, není nikdy příliš.

Výsledky vnímáme jako cenné a mohou posloužit jako podnět pro další práci s presbytery naší církve. Jako smysluplný výstup našemu poradnímu odboru také přijde uveřejnit výsledky (ve zkrácené podobě) v časopise Český bratr.

Ondřej Ruml
předseda Poradního odboru SR pro práci s laiky